

Jaarverslag 2016

N.V. Grasshopper Aluminum Company

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Directie verslag	3
Jaarrekening	19
Balans per 31 december 2016	20
Winst-en-verliesrekening over 2016	21
Kastroomoverzicht over 2016	22
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	23
Overige gegevens	40
Overige gegevens	41
Controleverklaring van de Onafhankelijke accountant	42

Directie verslag

N.V. Grassalco is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een toonaangevend staatsbedrijf, van oudsher gespecialiseerd in mijnbouw. In ons streven naar duurzaamheid, waarbij de zorg voor mens en milieu, groei en continuïteit van het bedrijf alsook een toenemende bijdrage aan de staatsinkomsten centraal staan, staat N.V. Grassalco inmiddels bekend als de ‘Driver of Diversification’. Kortom: de inkomsten uit milieuverantwoord gewonnen niet-duurzame natuurlijke hulpbronnen weldoordacht investeren in duurzame sectoren.

De vennootschap is zich van bewust van de waarde die wij toevoegen aan onze aandeelhouder, klanten, partners en medewerkers, alsook de grote verantwoordelijkheid die daarmee gepaard gaat. Tegelijkertijd bijveren wij ons om structureel een bijdrage te leveren aan het realiseren van sociaal-maatschappelijke doelen in het land, en gebieden waar het bedrijf werkzaam is in het bijzonder.

Het jaar 2016 stond in teken van de viering van 45 jaar Grassalco. In dit kader is op 30 augustus 2016 een verjaardagsdiner georganiseerd. Onze bijzondere gasten op het diner waren onder andere de minister van Natuurlijke Hulpbronnen (NH), Regilio Dodson, directeur NH Dave Abeleven, de voorzitter van de Raad van Commissarissen (RvC), Linus Diko, en enkele RvC-leden. Tijdens het officiële gedeelte riep minister Dodson het totale personeel op om zich klaar te maken voor de jaren die komen zullen. “Grassalco staat voor grote uitdagingen. Het is de hoogste tijd dat het staatsmijnbouwbedrijf de plaats krijgt die het verdient”, zei de bewindsman. Hij feliciteerde de medewerkers met de mijlpaal en benadrukte dat mede dankzij hun inzet en de passie van de President-directeur die vanuit visionair oogpunt leidt, het bedrijf nu floreert. “Maar de tijd is gekomen dat wij de onderneming verheffen tot iets groters.” Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen zal in dat proces haar deel serieus oppakken.

Visie en missie van het bedrijf

De Surinaamse leider in het duurzaam ontwikkelen van mineralen en erts.

Het zelfstandig en/of in samenwerkingsverband exploreren en exploiteren van mineralen en erts in Suriname (behalve koolwaterstoffen), teneinde de mijnbouwsector tot welvaart en welzijn van de totale natie te ontwikkelen.

Zoals opgenomen in artikel 21 lid 1 van de Statuten van N.V. Grasshopper Aluminum Company (N.V. Grassalco), leggen wij de door de directie opgemaakte jaarrekening ter goedkeuring voor aan de Raad van Commissarissen. De door de Raad van Commissarissen goedgekeurde jaarrekening wordt aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aangeboden ter vaststelling. De jaarrekening is gecontroleerd door *Lutchman & Co N.V.* Wij bevelen u aan, deze jaarrekening, tezamen met de controleverklaring van *Lutchman & Co N.V.*, als zodanig vast te stellen.

De heer Sergio F. Akiemboto, President-directeur N.V. Grassalco

N.V. Grasshopper Aluminium Company (N.V. Grassalco)

De Nieuwe Raad van Commissarissen is op 2 maart 2016, tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemd. De RvC is volledig vernieuwd en bestaat uit President-Commissaris Linus Diko en de leden Karuna Bhoendie, Natalie Accord-Lui, Felicety Bemmél en Paul Misdjan. De minister van Natuurlijke Hulpbronnen, Regilio Dodson, gemachtigd vertegenwoordiger van de aandeelhouder, de Staat Suriname, benoemde en installeerde de RvC.

De heer Diko is gepromoveerd geoloog en heeft jarenlange ervaring in de mijnbouwsector. Onder meer heeft hij gewerkt aan het Merian Gold Project van *Newmont Suriname*. Diko heeft tevens als minister van Regionale Ontwikkeling gediend in het kabinet Bouterse/Ameerali.

Tijdens die Algemene Vergadering van Aandeelhouders zijn enkele belangrijke onderwerpen aan de orde gekomen. Zo kreeg de RvC bij de vennootschap de bijzondere opdracht van de minister om middels een nieuwe manier van werken de aspiraties van het bedrijf tot uiting te doen komen. N.V. Grassalco zal volgens de bewindsman een voortrekkersrol moeten vervullen in het beheren van mijnbouwrechten.

De Raad van Commissarissen van de N.V. Grassalco. Van links naar rechts: de heer Paul Misdjan, mevrouw Karuna Bhoendie, mevrouw Felicety Bemmél, mevrouw Natalie Accord-Lui en de heer Linus Diko

Samen met het managementteam van N.V. Grassalco, zal de Raad een SMART geformuleerde basis leggen, waarbij duidelijke KPI's gesteld worden.

Algemene informatie N.V. Grassalco

De directie van N.V. Grassalco beoordeelt de successen van het bedrijf aan de hand van de gestelde doelen. Uitgaande van dit gegeven blikte de directie terug op een jaar waarin tevredenheid de boventoon voert. Het resultaat voor belastingen voor het jaar 2016 bedroeg SRD 49.8 miljoen (SRD 10.6 miljoen in 2015). Vanwege de stijging van de internationale goudprijzen in 2016 zijn de opbrengsten uit royalty's veel hoger uitgevallen dan geprognosticeerd. Het is belangrijk om behaalde en beoogde resultaten af te zetten tegen de juiste context. In dat kader kan gesteld worden dat de geprognosticeerde inkomsten vanuit de Gravity Concentration Plant (GCP) te Maripaston achter zijn gebleven bij de gerealiseerde. Dit is het gevolg geweest van een lage goudproductie. De steenslagverkopen zijn verder gedaald en bleven achter op het budget.

De belangrijkste opbrengsten van N.V. Grassalco worden verkregen uit de ontvangsten uit royalty's welke voortvloeien uit de Delfstoffenovereenkomst met IamGold (Rosebel Gold Mines N.V.). De directie wil meer dan ooit het portfolio verder diversifiëren middels toevoeging van andere commerciële activiteiten, om zodoende de afhankelijke positie van royalty's op te vangen. Zulks past binnen het verantwoord financieel beleid welke gevoerd wordt door de directie van N.V. Grassalco.

Financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren

Steenslag geproduceerd te Royal Hill en de royalty opbrengsten:

	2016	2015
Steenslag geproduceerd (in m3)	167.408	194.951
Royalty opbrengsten "in kind":		
- Goud (in troy ounce)	5.855	1.001
- Zilver (in troy ounce)	270	354

Delegatieleden van de Intergovernmental Forum for Mining Minerals Metals and Sustainable Development (IGF) krijgen uitleg over het goudverwerkingsproces van Process/ Metallurgical Engineer, Kamal Santoo

Wanneer wij vanaf eind december 2016 terugblikken, blijkt dat het afgelopen jaar een uitdagende is geweest. Ondermeer de economische crisis in het land heeft ertoe geleid dat de geraamde steenslagverkopen teruggevallen zijn. De hoeveelheid goud gewonnen uit de tailings te Maripaston bedroeg 37,5 kg in tegenstelling tot 46,6 kg in 2015. Daarentegen is de goudprijs in 2016 hoger uitgevallen dan geprognoseerd. Dit heeft een positief gevolg gehad voor de royalty inkomsten. De onverminderde drang naar export expansie heeft ertoe geleid dat de exportorder van steenslag naar Guyana van 100.000 ton is binnengehaald. De eerste acht (8) verschepingen zijn met succes uitgevoerd.

Van 26 september tot en met 30 september 2016, heeft een buitenlandse delegatie namens het *Intergovernmental Forum for Mining Minerals Metals and Sustainable Development* (IGF), een *Mining Policy Framework assessment* uitgevoerd in Suriname. Deze organisatie is gevestigd in Genève, Zwitserland, en voert de assessment alleen uit in landen waarvan de economie afhankelijk is van de inkomsten uit de mijnbouwsector. Bedoeling van de assessment is om na te gaan hoe ver de mijnbouwsector in Suriname is ontwikkeld teneinde aanbevelingen te doen om deze duurzaam te ontwikkelen. De uitnodiging voor het bezoek van de buitenlanders kwam van het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen. N.V. Grassalco heeft geparticipeerd als *'Focal point team'*. De taakstelling van dit team was om voorbereidingswerkzaamheden te verrichten zoals het verzamelen van benodigde documentatie en wet- en regelgeving die in verband staan met de mijnbouwsector. Voorts moesten voor de stakeholders consultaties worden uitgewerkt met private ondernemingen, overheidsbedrijven en de *'Civil society'*. De eerste fase van dit project is succesvol afgesloten. De tweede fase bestaat uit *capacity building and training* en wordt in het eerste kwartaal van 2017 uitgevoerd.

In oktober 2016 heeft N.V. Grassalco haar her-certificering behaald volgens de nieuwe normen *ISO 9001:2015*, *ISO 14001:2015* en *OSHAS 18001:2007*. De externe audit is uitgevoerd door *DetNorsk Veritas DNV GL*. Het betreft de certificering voor de exploratie van goud, productie van steenslag en handel in bouwmaterialen. De her-certificering betekent dat ons systeem voldoet aan de internationale kwaliteit- en milieustandaarden en dat derhalve de processen en procedures van beheer goed in kaart zijn gebracht.

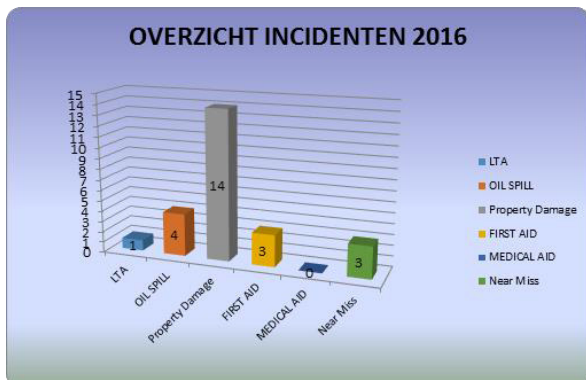
Wij zijn trots op de behaalde resultaten en dwingt ons om conform deze kwaliteitsnormen te opereren.

Health, Safety and Environment

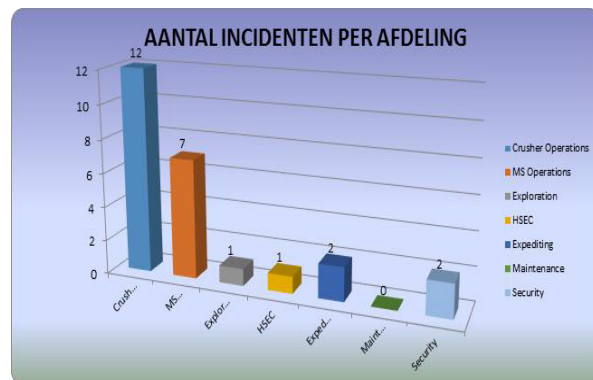
De safetydoelen voor 2016 waren:

1. HIV/AIDS Policy implementeren en monitoren.
2. Healthy Lifestyle implementeren en monitoren.
3. Peer/ HLS Educators inzetten.
4. Hercertificeren volgens de nieuwe norm *ISO 9001:2015*, *ISO 14001:2015* en *OSHAS 18001:2007*.
5. Uitvoeren van Management Review/ Interne Audit/ Externe Audit samen met de afdeling Quality Assurance.
6. 'Refreshment' training on 'Safety & Health Management Systems' for line Supervisor, Super-intendent and Manager.
7. Health en Safety statistieken bijhouden en rapporteren.
8. Vaststellen en ontwikkelen van de lost-time injury frequency rates (LTIFR).
9. Bedrijfsongevallen rapporteren aan het ministerie van Arbeid.
10. Field Inspecties (Health, Safety & Environmental Veld Inspecties).
11. Het Ontwikkelen en implementeren van H&S Inspectie schedules voor het Management.
12. Refreshment *'Training Defensive Driving'*.
13. Fatigue Beleid implementeren.
14. Ontwikkelen van een community project voor de gemeenschap van Pikin Saron.
15. Ontwikkelen van een Community Relation beleid.
16. Rehabilitatieplan beschrijven voor Maripaston.

Figuur 1: Aantal incidenten 2016

Figuur 2: Incidenten 2016 per afdeling

In het jaar 2016 hebben wij goed inzicht verkregen in de aandachts- en verbeterpunten ten aanzien van ons Health en Safety beleid. De implementatie van de PDCA tool biedt hierbij een grote- en werkbare ondersteuning.

De hoogtepunten waren o.a. het hercertificeren voor *ISO 9001:2015*, *ISO 14001:2015* en *OSHAS 18001:2007* volgens de nieuwe norm, de inzet van de Peer en HLS Educators voor educatieve projecten voor zowel personeel als gemeenschap en de verschillende awareness sessies die zijn verzorgd voor de werknemers.

Enkele verbeterpunten waren het registreren van een Lost Time Accident (LTA) en Property Damage. Dit resulteerde in meer geregistreerde incidenten in vergelijking met 2015.

Overall is het wel een succesvol jaar geweest, waarbij de meeste gestelde doelen op safety-gebied, zijn gerealiseerd.

Health

Hoogtepunten op het gebied van Health waren onder andere het installeren van de Peer en HLS- *educators* die gedurende het jaar activiteiten georganiseerd hebben waaronder: Avond Vierdaagse Wandelloop i.v.m. het 45-jarig jubileum van Grassalco. Andere activiteiten waren de *Valentine Happening*, info-sessies te Maripaston en Royal Hill, participatie aan de Telesur wandel- en Trimloop en een filmavond te Pikin Saron.

Safety

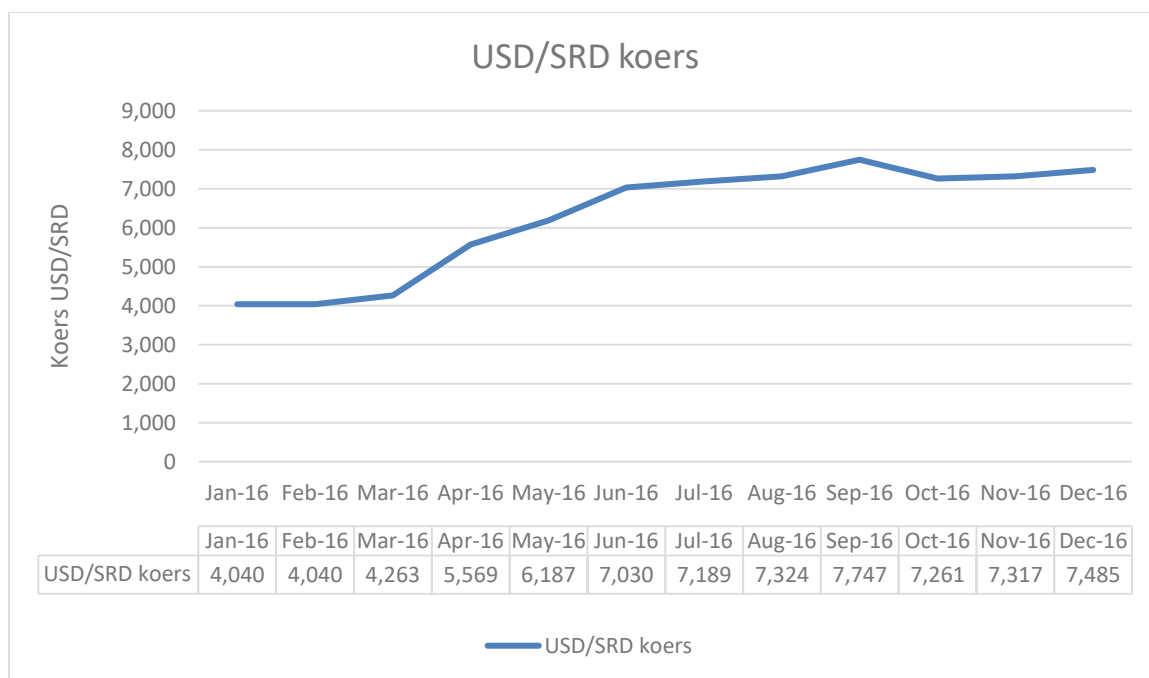
Hoogtepunten op het gebied van veiligheid waren de hercertificering voor *OHSAS 18001:2007* en de participatie aan de *Regional Workshop on Environment, Community, Health and Safety in the Neglected Development Minerals Sector* in Guyana.

Budget 2016 vs realisatie

Hierna volgt een vergelijkende analyse van de resultaten over 2016 in relatie tot het budget voor het jaar 2016. Allereerst wordt het totaaloverzicht gegeven, waarna per operatie detailinformatie wordt verstrekt.

Vooraf wordt opgemerkt dat het budget over 2016 was opgesteld in SRD, waarna op basis van de koers USD/SRD = 4,04, het budgetdocument 2016 is geschreven in USD.

De verhouding USD/SRD is in 2016 sterk gestegen, met enorme fluctuaties in de laatste maanden van dat jaar.

Figuur 2: het verloop van de USD/SRD koers over 2016

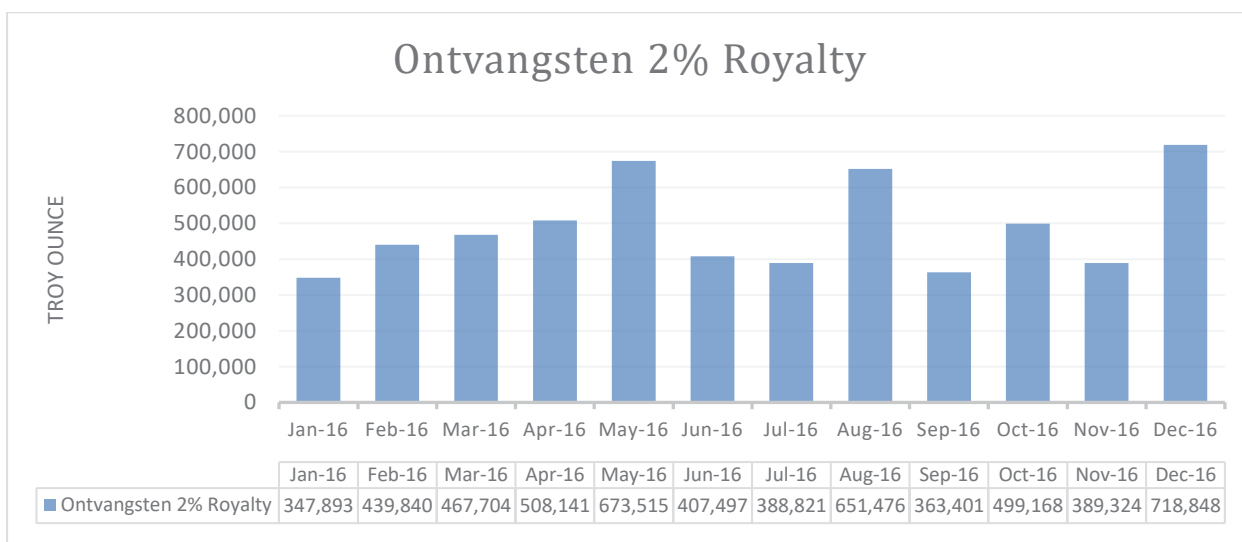
Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de vennootschap omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

Om toch een goede vergelijking te maken van de realisatie vs het budget 2016 zijn de SRD-bedragen omgezet naar USD tegen de gemiddelde USD/SRD maandkoers. De gemiddelde jaarkoers komt uit op $\text{USD/SRD} = 6,24$.

Royalty's

De royalty-opbrengsten zijn hoger dan verwacht. De goudprijs is hoger uitgevallen dan vooraf was gebudgetteerd. De gemiddelde goudprijs over 2016 was USD 1.248 per troy ounce, terwijl gebudgetteerd was op een goudprijs van USD 1.100 per troy ounce.

De productie van RGM-goud is wat lager uitgevallen dan verwacht namelijk gemiddeld 24.400 troy ounce per maand. In het budget was rekening gehouden met de productie van 25.833 troy ounce per maand. In 2016 is er in totaal 5.855 troy ounce goud door RGM overgemaakt t.g.v. de poolaccount van Grassalco bij de *Royal Canadian Mint*. Onderstaande grafiek geeft een overzicht op maandniveau van de overmakingen.

Figuur 3: Ontvangsten 2% Gold Royalty

Steenslag

De steenslagverkopen zoals geprognosticeerd, zijn lager uitgevallen. De grootste oorzaak hiervoor was de economische crisis welke heeft geleid tot een terugval in de activiteiten in de bouwsector. Ook de huis- en tuingebruikers hebben minder steenslag afgenomen. Om deze geconstateerde trend op te vangen is in 2016 het nieuwe product 'Steenslag in een Zak' geïntroduceerd, waarbij met name de huis- en tuingebruikers aan hun trekken kunnen komen voor verfraaiing van ondermeer hun tuin. Grassalco biedt ook adviezen aan deze groep van klanten bij het inrichten van hun tuinen.

Een barge wordt geladen op een kade te La Vigilantia met steenslag voor Guyana

Een enorme meevaller is de exportorder naar Guyana. Bij deze order zal voor totaal 100.000 ton (~ 66,000 m³) aan steenslag worden geëxporteerd.

Het nieuwe product 'Steenslag in een Zak'

De introductie-ceremonie heeft plaatsgehad bij het verkooppunt van zand en gesteenten aan de Kaatsbalstraat.

Als bedrijf zijn wij voortdurend bezig om in moeilijke tijden creatief en innovatief te zijn, zodat wij onze producten toch aan de man kunnen brengen. Met dit product komen aspecten als gemak, kwaliteit en bereikbaarheid helemaal tot uiting.

In 2016 is er voor 144.637m³ aan steenslag verkocht, terwijl in het budget 194.400 m³ was opgenomen.

Tabel 1: Afzet steenslag 2016 (in m³)

Afzet											
totaal overzicht januari 2016 - december 2016											
Gradatie	0-4mm	0-8mm	4-8mm	8-16mm	16-25mm	25-38mm	Reject Material	3/16-3/4	8-25mm	Basecourse	Totaal
Totaal	944	50,532.46	2,820.20	32,582.62	46,028.01	645.78	1,678.00	3,718.00	609.15	5,079.37	144,637.59

Ook de productie van steenslag is lager uitgevallen, vanwege lage afzet op de lokale markt. De productie bedroeg 167.408 m³ tegenover het gebudgetteerde van 192.100 m³.

Onderstaande tabel 2 geeft inzicht in de productie van steenslag in 2016.

Tabel 2: Productieoverzicht steenslag januari 2016 – december 2016 (in m³)

Productieoverzicht januari 2016 - december 2016										
Maand	0-4mm	0-8mm	4-8mm	8-16mm	16-25mm	25-38mm	Reject Material	3/16-3/4	Basecourse	Totaal
Jan-16	3,146		3,146	3,985	5,849					16,126
Feb-16	1,099		1,099	1,392	2,043	14			6,248	11,895
Mar-16	3,326		3,326	4,213	6,183				799	17,847
Apr-16	996	3,570	996	3,523	5,170					14,255
May-16		6,112		3,872	5,682					15,666
Jun-16		6,245		3,955	5,805					16,005
Jul-16		3,884		2,460	3,610					9,954
Aug-16		7,001		4,435	6,508					17,944
Sep-16	5,722			3,588	5,124	855				15,288
Oct-16		5,496		3,081	4,201	4,726				17,504
Nov-16		4,184		2,650	3,890					10,724
Dec-16		1,639		1,038	1,523					4,200
Totaal	14,289	38,131	8,567	38,192	55,588	5,595	0	0	7,047	167,408

Gravity Concentration Plant (GCP)

De GCP-operatie heeft minder goud opgeleverd dan verwacht. Er is 37,5 kg ruw goud gewonnen, terwijl 45 kg ruw goud gebudgetteerd was. Hoewel de geprognosticeerde hoeveelheden te verwerken erts wel zijn gehaald, was de recovery laag. Dit betekent dat het erts niet zo rijk was als verondersteld of de recovery rate van de plant (65%) is niet gehaald, of een combinatie van beide oorzaken.

Small Scale Mining

Het *small scale mining* project te Maripaston is vroegtijdig beëindigd daar de gewonnen hoeveelheid goud nihil was. Verder hebben overige *small scale mining* activiteiten op andere concessies geen voortgang gevonden daar de vergunningen niet zijn verleend.

Beleggingen

De opbrengsten uit beleggingen liepen licht achter op het budget. Met het afsluiten van de USD termijndeposito bij de Surinaamsche Bank N.V. (USD 3 mln), de USD termijndeposito bij de Hakrinbank N.V. (USD 1,5 mln) en de aanschaf van schatkistpapier (SRD 35,2 mln), zullen de opbrengsten uiteindelijk conform het budget worden gerealiseerd.

Investeringsen

Tabel 4: overzicht van de investeringen gepleegd t.o.v. het budget 2016

Investeringsen (USD)			
	Budget	Realisatie t/m december 16	%
Steenslag	\$666,478	\$57,951	9%
GCP	\$200,433	\$21,619	11%
Mapa Explr	\$750,000	\$783,038	105%
Sluicebox	\$18,657	\$0	0%
Hoofdkantoor	\$484,638	-\$12,149	-11%
Small Scale Miners	\$55,970	\$0	0%
Goliath Exploratie	\$500,000	\$5,715	1%
Lely Exploratie	\$500,000	\$23,655	5%
Phedra Exploratie	\$100,000	\$17,763	18%
Commewijne Exploratie	\$29,851	\$215	1%
Overige Exploratie	\$601,852	\$4,436	1%
Totaal	\$3,907,879	\$902,244	22%

Investering in Maripaston maakt deel uit van de investeringsbegroting. De prognoses ten aanzien van deze plant zijn ruimschoots behaald. Ten aanzien van andere plants welke eveneens opgenomen zijn in de investeringsbegroting, zullen verdere inspanningen verricht worden om return of investment te realiseren. Bij Maripaston gaat het voornamelijk om de *Daimond drill* welke is uitgevoerd door het bedrijf *SureCore* en de drills welke zijn uitgevoerd in het IngiPoule-gebied door *TE Drilling*.

Het Diamond drilling programma in 2016 te Maripaston is uitgevoerd door het bedrijf SureCore

Het negatieve bedrag bij de post 'Hoofdkantoor' komt door een gehouden veiling van equipment en de verkoop van trucks. Minimale investeringen zijn gepleegd in de steenslag en in de GCP-operatie. Per saldo is er over 2016 slechts 22% van het investeringsbudget besteed.

Verantwoord maatschappelijk ondernemen

Milieu

N.V. Grassalco streeft naar het vervullen van een leidende rol in de verwerking van mineralen en erts in Suriname. Dit doet zij vanuit een holistische visie, waarbij het aspect “mens” bewust meegenomen wordt. De Grassalco medewerkers dragen gezamenlijk bij aan de groei van dit bedrijf en tegelijkertijd met verantwoord omgaan met de bodemschatten van het land. Ook streven wij naar duurzame ontwikkeling in de mijnbouwsector en naar verantwoord omgaan met het milieu. Dit willen wij bereiken door ons te committeren aan nationale en internationale kwaliteitseisen om zodoende op zowel een veilige als milieuverantwoorde wijze onze bedrijfsactiviteiten uit te voeren. Het milieuaspect kreeg in 2016 meer aandacht. Als vennootschap hebben wij met onze activiteiten direct te maken met het milieu en willen wij ook het goede voorbeeld geven. Binnen de afdeling *Health, Safety, Environment & Community* is dit een gerichte specialisatie. Door globale milieuveranderingen en grotere bewustwording van gemeenschapsaspecten, is het nu nog meer dan ooit van belang zorgvuldig met het milieu om te gaan. Verantwoord maatschappelijk ondernemen maakt deel uit van het integraal beleid van N.V. Grassalco.

Hoogtepunten op het gebied van milieu waren de hercertificering voor de nieuwe norm *ISO14001:2015* en de participatie aan het ‘*Mercury storage and disposal*’ project, geïnitieerd vanuit het Kabinet van de President. Verder is er een rehabilitatieplan beschreven voor Maripaston.

Personeelsaangelegenheid

Het personeelsbestand per eind 2016 bedroeg 133 (2015: 124). Het aantal vrouwen is 29 en het aantal mannen 104.

Voor het op peil houden van de bekwaamheid van ons personeel zijn er in 2016 diverse trainingen verzorgd. Voor de afdeling Security waren op het gebied van geweldmanagement, vuurwapengebruik en vuurwapenbeheersing. Onze exploratiemedewerkers hebben deelgenomen aan de training voor het beheersen van de nieuwe software *Micro Mine*. Alle Heavy Equipment operators zijn in aanmerking gekomen voor hercertificering en de groep EHBO'ers binnen onze organisatie is aangevuld met twaalf (12) personen.

Manager Explorations, de heer Herman Alendy, spreekt de participanten aan de training voor het beheersen van de nieuwe software Micro Mine toe

In het kader van het stimuleren van een ergonomische werkplek, is er op 5 februari een presentatie/demonstratie gehouden door drie medewerkers van Mens Sana Fysiotherapie N.V.. Er werden drie werkstations opgesteld. Het personeel werd eveneens in drie groepen verdeeld en kwam middels een roulerend systeem langs elk workstation. Bij elk station werd het personeel vanuit een ander gezichtspunt bekeken, geïnformeerd over de noodzaak om de eigen werkplek op een ergonomisch verantwoorde manier in te richten.

In verband met het 45-jarig bestaan van Grassalco, is er op 3 september te *Overbridge River Resort* een family day en teambuildingsactiviteit gehouden om de saamhorigheid binnen het bedrijf te bevorderen.

Tijdens de family day te Overbridge River Resort waren er ook sportactiviteiten op programma. Bij het onderdeel Touwtrekken was er veel belangstelling.

Maatschappelijke projecten en donaties

Op het gebied van *Community Relations* is het project 'Veilig in Brokopondo' uitgevoerd in samenwerking met Stichting PGOV (Platform voor gemeenschapsontwikkeling en Veiligheid). Doel van deze samenwerking was om de gemeenschap in het district Brokopondo verder te ontwikkelen c.q. bewust te maken door middel van trainingen inzake de algemene veiligheid. De trainingen zijn verzorgd in onderdelen waar onder Brandveiligheid, Waterveiligheid, Berg- en dalveiligheid en Voedselveiligheid. Er is ook een filmavond te Pikin Saron gehouden met een sociaal karakter. De gemeenschap is voorgelicht over Hiv/Aids preventie en zijn ook schoolpakketten verdeeld onder jongeren vanaf elf jaar.

Als onderdeel van het opstarten van ons goudopkoopbedrijf te Brownsweg in het district Brokopondo, is er een enquête-onderzoek gehouden. De resultaten van dit onderzoek zullen worden gebruikt voor de feasibility study voor het opzetten van een goudopkoopbedrijf te Brownsweg.

Op 26 augustus werden vijf beademingsapparaten geschonken aan het Academsich Ziekenhuis Paramaribo (AZP). De waarde van de splinternieuwe en hypermoderne apparaten die bestemd zijn voor de Intensive Care Unit (ICU) van het ziekenhuis, bedraagt ruim USD 68.000. De overhandiging vond plaats onder het toezien van de minister van Volksgezondheid, Patrick Pengel, de media, ICU-personeel, vertegenwoordigers van N.V. Grassalco en andere gasten. De moderne apparatuur vervangt een deel van de bijkans twintig jaar oude apparaten.

President-directeur van N.V. Grassalco, de heer Sergio Akiemboto (r), luistert aandachtig naar het hoofd van de Intensieve Zorg van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo, Navin Ramdhani. Naast het bed een van de door N.V. Grassalco gedoneerde beademingsapparaten.

Onderzoek en ontwikkeling

Maripaston gebied

Op 1 juni 2016 is het tweede Diamond Core-boorprogramma gestart met als doel: goudhoudend materiaal aan te tonen om de *Gravity Concentration Plant* te voeden en een reserve aan te tonen, zodat er een middle class-mijn en processing plant kan worden opgezet. Het boorprogramma is uitgevoerd door het Canadees bedrijf *SureCore* met begeleiding van het consultatiebedrijf *CSA Global*.

Lely gebied

In het Lely gebied zijn in 2016 geen intensieve werkzaamheden verricht. De activiteiten van 2014 zijn verder bestudeerd en er zijn gesprekken gevoerd met potentiële partners voor een eventuele samenwerking.

Toekomstperspectief

N.V. Grassalco ontvangt conform de Delfstoffen-overeenkomst met Rosebel Gold Mines N.V. (RGM) jaarlijks royalty's van RGM, waarvan 80% gelijk door de Centrale Bank van Suriname wordt ingehouden als afdracht van N.V. Grassalco aan de staatskas. De resterende 20% wordt door N.V. Grassalco onder andere aangewend om te investeren, zodat de continuïteit van het bedrijf gegarandeerd is. Financiering van kapitaalintensieve investeringen in exploratie, exploitatie en 'new business development', zal met de royalty opbrengsten en mogelijke Joint-ventures plaatsvinden. Op lange termijn wordt gedacht aan het aantrekken van kapitaal via aandelenmarkten.

N.V. Grassalco voert kapitaalintensieve projecten uit. De middelen voor de financiering van lopende bedrijfsactiviteiten (kosten ondersteunende afdelingen en diensten) moeten gefinancierd worden uit de opbrengsten van steenslagexploitatie, de verkoop van winbare bouwmaterialen en inkomsten uit het tailingsproject.

De groundbreaking ceremony voor de bouw van een goudopkoopkantoor en bank te Brownsweg in Brokopondo. Voor dit project is een strategische samenwerking gesloten met de Surinaamse Postspaarbank.

Voor 2017 zijn investeringen gepland die betrekking hebben op de voortzetting van commerciële activiteiten, die de ontwikkeling van strategische partnerschappen in sectoren met positieve ontwikkelingsperspectieven, zoals steenslag, goud, kaolien, graniet en het ontwikkelen van nieuwe ondernemingsgebieden, zal stimuleren. Voordat wij overgaan tot investeren zullen wij gedegen studies (exploratie en feasibility studies) moeten doen om zodoende de beste keus te kunnen maken voor investeringsopties met het hoogste rendement.

De investeringsprojecten die voor 2017 op het programma staan zijn:

- Continuering van het exploratie programma te Maripaston en exploratie van het Lely gebied.
- Het in ontwikkeling brengen van Worsteling Jacob in Phedra en Kamp 52 te Apoera op basis van een gedegen exploratie programma en feasibility study gericht op steenslag en/of boulder export.
- (Laten) exploiteren van de zandput te *La Solitude* (Commewijne).

SureCore heeft een Diamond Core Drilling programma uitgevoerd in de Ingi Poule pit. Exploratiewerkzaamheden op de goudoperatie te Maripaston worden gecontinueerd.

De goudsector bevindt zich in een stadium waarbij het noodzakelijk is geworden om haar op een andere manier te benaderen, dan tot nu toe het geval is geweest. Cost efficient investment speelt hierbij een nog crucialere rol om de vraag, verkoop en productie van goud verder te doen toenemen.

Vooralsnog opereert N.V. Grassalco op nationaal niveau. Juist vanwege de diversificatie cultuur van N.V. Grassalco, is zij aantrekkelijk voor bedrijven buiten de regio. Het aangaan van samenwerkingsverbanden zal leiden tot een nog betere positionering.

Wij benadrukken dat we moeten blijven investeren in andere inkomstenbronnen, met in achtneming dat de spreiding optimaal is, om zodoende een gezonde balans te behouden en verder te creëren, tussen inkomsten uit royalties en andere inkomsten.

Onze keuze in investeringsprojecten moet op lange termijn waarde creëren en superieure rendementen bieden die aangewend worden voor onze continuïteit en verbeteren van het welzijn niveau in Suriname.

Wij zijn van mening dat het bedrijf op het goede spoor zit en dat we aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt. Echter zijn we ons er ook van bewust dat er nóg meer moet gebeuren. Onze strategie beoogt geen omwenteling, maar ontwikkeling. Innovatie, efficiëntie, effectiviteit en vooruitgang zijn van eminent belang voor de toekomst van vennootschap. We blijven met z'n allen geestdriftig samenwerken aan het verdere succes van N.V. Grassalco.

De verwachtingen voor de toekomst zijn positief. Op basis van de ontwikkelingen binnen en buiten Suriname neemt de vraag naar steenslag zowel nationaal als internationaal toe. Verder vormen de toegewijde inzet van onze medewerkers en de loyaliteit van onze klanten een belangrijke basis voor de positieve vooruitzichten. Wij zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

Dankwoord

Wij spreken onze dank uit voor de wijze waarop het management, staf en het personeel actief hebben ingespeeld op de veranderende marktomstandigheden en wederom hard hebben gewerkt om gezamenlijk tot een goed resultaat te komen.

De directie dankt de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht en hun adviezen.

Paramaribo, 22 februari 2019

Sergio Akiemboto
President-directeur

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016

(vóór resultaatbestemming)

<i>(in SRD)</i>	<u>Referenties</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	4	35.897.219	39.902.086
Vlottende activa			
Vorraden	5	5.078.118	3.104.851
Vorderingen	6	24.983.898	22.092.457
Effecten	7	35.260.000	35.260.000
Liquide middelen	8	85.197.030	58.684.012
		150.519.046	119.141.320
		186.416.265	159.043.406
Passiva			
Eigen vermogen	9	88.971.643	51.291.124
Voorzieningen	10	29.980.417	15.856.552
Kortlopende schulden	11	67.464.205	91.895.730
		186.416.265	159.043.406

Raad van Commissarissen:

Linus Diko
President Commissaris

Natalie Accord-Liu
Vice-president commissaris

Karuna Bhoendie
Lid

Felicety Bommel
Lid

Paul Misdjan
Lid

Directie:

Sergio F. Akiemboto
President-directeur

Winst-en-verliesrekening over 2016

<i>(in SRD)</i>	Referenties	2016	2015
Omzet	13	32.012.806	21.464.640
Kostprijs omzet	14	15.592.192	20.500.277
Brutowinst		16.420.614	964.363
Bedrijfskosten	15	36.612.799 (20.192.185)	19.042.424 (18.078.061)
Overige opbrengsten	16	32.434.585	15.117.412
Bedrijfsresultaat		12.242.400	(2.960.649)
Financiële baten en lasten	17	37.548.988	13.560.933
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		49.791.388	10.600.284
Belastingen uit gewone bedrijfsvoering	18	(17.924.900)	(3.816.102)
Verliesverrekening	18	5.814.031	3.816.102
Resultaat na belastingen		37.680.519	10.600.284

Raad van Commissarissen:

Linus Diko
President Commissaris

Natalie Accord-Liu
Vice-president commissaris

Karuna Bhoendie
Lid

Felicety Bemmél
Lid

Paul Misdjan
Lid

Directie:

Sergio F. Akiemboto
President-directeur

Kasstroomoverzicht over 2016

<i>(in SRD)</i>	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	12.242.400	(2.960.649)
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	4.849.607	4.867.213
- Desinvesteringen in materiële vaste activa	(29.413)	73.216
- Waardeverandering van vlottende activa	5.323.862	(581.543)
- Herwaarderingsreserve	-	(155.053)
- Afwaardering Global Vastgoed N.V.	7.497.157	-
- Dotatie voorziening	2.012.996	1.331.297
	31.896.609	2.574.481
Veranderingen in werkkapitaal		
- Toename voorraden	(1.973.267)	(577.763)
- (Toename)/afname vorderingen	(2.891.442)	4.970.250
- (Afname)/toename kortlopende schulden	(24.431.524)	21.106.933
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	2.600.376	28.073.901
- Ontvangen interest	4.657.245	3.312.542
- Betaalde inkomstenbelasting	-	(17.589.580)
- Betaalde interest	(185.582)	(7.631)
- Betalingskorting & rekenverschillen	31.463	(49.934)
Kasstroom uit operationele activiteiten	7.103.502	13.739.298
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- Investerings in materiële vaste activa	(1.034.237)	(5.518.694)
- Investerings (desinvestering) in effecten	-	740.000
- Opbrengst verkoop bedrijfsmiddelen	218.910	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(815.127)	(4.778.694)
Netto-kasstroom	6.288.175	8.960.604
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	20.224.843	-
Liquide middelen per 1 januari	58.684.012	49.723.408
<i>Raad van Commissarissen:</i>	<i>Directie:</i>	
Linus Diko <i>President Commissaris</i>	Sergio F. Akiemboto <i>President-directeur</i>	
Natalie Accord-Liu <i>Vice-president commissaris</i>		
Karuna Bhoendie <i>Lid</i>		
Felicety Bommel <i>Lid</i>		
Paul Misdjan <i>Lid</i>		

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016

1. Algemene toelichting

1.1 Voornaamste activiteiten

N.V. Grasshopper Aluminum Company (N.V. Grassalco) (hierna: “de Vennootschap” of “Grassalco”) gevestigd te Paramaribo, Suriname aan de Sir Winston Churchillweg 3, is een naamloze vennootschap opgericht op 27 augustus 1971, waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de Staat Suriname.

De activiteiten van de vennootschap bestaan uit de exploratie van mineralen: goud, bauxiet en natuurstenen. De algemene doelstelling van de onderneming is het opereren, zelfstandig of samen met (buitenlandse) investeerders, in minerale concessies om de mijnbouwsector in Suriname te ontwikkelen. Concessies worden door de Surinaamse overheid verleend.

1.2 Grassalco organisatie

Grassalco heeft de volgende 100% dochterondernemingen opgericht in december 2011:

- Grasshopper Bauxite N.V.;
- Grasshopper Gold N.V. en
- Grasshopper Natural Stones and Aggregates N.V.

De bovengenoemde dochterondernemingen verrichten vanaf de oprichting geen bedrijfsactiviteiten en zijn niet als deelneming verantwoord in de jaarrekening.

1.3 Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van opbrengsten en kosten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

1.4 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van N.V. Grassalco en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kas en banktegoeden, termijndeposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden en een goud en zilver deposito in de Pool account bij Royal Canadian Mint. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

2. Algemene grondslagen

2.1 Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens algemeen aanvaardbare richtlijnen voor de jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

2.4 Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de functionele en presentatie valuta van de vennootschap omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersresultaat wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar SRD's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen actuele waarde worden opgenomen, worden naar SRD's omgerekend tegen de wisselkoers op balansdatum.

De gehanteerde koersen per 31 december 2016 en 2015 zijn als volgt:

	2016	2015
	SRD	SRD
USD 1	7,46	4,04
EUR 1	7,83	4,32

2.5 Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De entiteit heeft echter dergelijke afgeleide financiële instrumenten niet.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. Indien instrumenten bij de vervolgwaaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

2.5.1 Handelsportefeuille

Indien de onderneming financiële instrumenten heeft verworven of is aangegaan met het doel het instrument op korte termijn te verkopen, maken deze deel uit van de handelsportefeuille en worden deze na eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waarde wijzigingen in de winst-en-verliesrekening.

2.5.2 Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na de eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindering-verliezen.

2.5.3 Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na de eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

3. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Opbrengsten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in Surinaamse dollar (SRD), de functionele valuta van de onderneming. De SRD is de valuta van de economische omgeving waarin de vennootschap actief is.

3.2 Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en terreinen, machines en zwaar materieel, overige bedrijfsmiddelen en onderhanden werken worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en onderhanden werken wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

• Bedrijfsgebouwen	: 5%
• Transportmiddelen	: 10%-25%
• Machines en zwaar materieel	: 12%-20%
• Inventaris	: 20%-33%
• Overige materiële vaste activa	: 5%

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

3.3 Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

3.4 Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

3.5 Voorraden

De voorraad goud (eigen produktie vanuit Maripaston) wordt gewaardeerd op basis van actuele waarde. Op grond hiervan worden de waardeveranderingen als gevolg van valuta koerswijzigingen opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Waardeverminderingen worden ten laste van de herwaarderingsreserve gebracht voor zover het desbetreffend actief hieraan voorafgaand ten gunste van de herwaarderingsreserve is opgewaardeerd. Indien de herwaarderingsreserve voor een actief nihil is, worden de waardeveranderingen direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De voorraad steenslag en bouwmaterialen worden gewaardeerd op basis van de vervaardigingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeveranderingen.

3.6 Vorderingen en effecten

Vorderingen en effecten worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.7 Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd, voor zover niet anders vermeld, tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

3.7.1 Voorziening pensioenen

De vennootschap heeft een toegezegde-pensioenregeling voor die groep medewerkers die destijds hebben bijgedragen aan de Stichting Pensioenfonds Grassalco. De hoogte van deze voorziening voor deze groep medewerkers is bepaald op basis van actuariële berekening. Tevens is in de voorziening pensioenen een pensioenregeling opgenomen voor de huidige- en de gewezen directeur conform hun arbeidsovereenkomsten. De hoogte van hun voorziening is berekend door een pensioenuitvoerder.

3.7.2 Voorziening herstelkosten

De kosten van herstel zijn verantwoord via de opbouw van een voorziening gedurende de verwachte gebruiksduur van de mijn. De voorziening is getroffen op basis van geschatte kosten per ha voor de afwikkeling van de verplichting tot herstel van de verstoorde gebieden. Het bedrag van de initiële voorziening en de jaarlijkse wijzigingen zijn ten laste van de winst- en verliesrekening verwerkt. De voorziening voor de herstelkosten is tegen de contante waarde opgenomen (in 2015 tegen nominale waarde).

3.8 Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd financiële instrumenten.

3.9 Opbrengstverantwoording

3.9.1 Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van steenslag en bouwmaterialen worden opgenomen in de omzet tegen de actuele waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Opbrengst uit de verkoop van goud geproduceerd te Maripaston wordt opgenomen in de omzet tegen de actuele waarde van de ontvangen vergoeding. Opbrengsten uit de verkoop van steenslag en bouwmaterialen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

De overdracht van risico's en voordelen varieert naar gelang de voorwaarden van de betreffende verkoopovereenkomst. Voor de verkoop van steenslag en bouwmaterialen vindt de overdracht doorgaans plaats op het moment dat het product aankomt bij de klant; voor sommige internationale leveringen geldt echter het moment dat de goederen bij de betreffende vervoerder zijn ingeladen (Free on Board).

3.9.2 Royalty opbrengsten

Op basis van de Delfstoffenovereenkomsten tussen Rosebel Gold Mines N.V. en de vennootschap, heeft N.V. Grassalco recht op de volgende royalty's:

- een bruto royalty van 2% "in kind" van de goud productie;
- een royalty van 2% van de netto opbrengsten van alle andere delfstoffen;
- een additionele royalty van 6.5% in contanten indien en voor zover de prijs van USD 425 per troy ounce goud wordt overschreden.

De rechten op de 2% royalty's worden "in kind" toegekend op basis van de productie en worden aangehouden op een pool account bij de Royal Canadian Mint en zijn verantwoord onder de liquide middelen. De toekenning van de royalty's "in kind" wordt ieder kwartaal verantwoord als overige opbrengsten tegen de actuele waarde berekend op basis van de notering van de London Bullion Market Association (LBMA) goudprijs.

De 2% royalty van de netto opbrengst van alle andere delfstoffen is betaalbaar aan het eind van elk kwartaal van het kalenderjaar.

De additionele royalty van 6,5% is betaalbaar in USD aan het eind van elk kwartaal van het kalenderjaar. Deze royalty wordt na afloop van het desbetreffend kwartaal in cash ontvangen en wordt verantwoord als overige opbrengsten op het moment van storting of op het moment van toekenning.

Als Afdracht wordt, op basis van een instructie van de Staat Suriname, gelijktijdig met de verantwoording van de royalty's als overige opbrengsten, een schuld verantwoord aan de Staat Suriname van 80% van de royalty's en in mindering gebracht op de overige opbrengsten.

3.10 Personeelskosten

3.10.1 Personeelsbeloningen

De beloning bestaat uit een vast salaris en het bedrag van de toekomstige aanspraken – zoals bijvoorbeeld jubileumuitkeringen, bonussen en gratificaties – die werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de verslagperiode en voorgaande perioden.

3.10.2 Pensioen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het Algemeen Pensioenfonds Suriname. De vennootschap heeft een toegezegde-pensioenregeling voor die groep medewerkers die destijds hebben bijgedragen aan de Stichting Pensioenfonds Grassalco. De hoogte van deze voorziening voor deze groep medewerkers is bepaald op basis van actuariële berekening. Tevens is in de voorziening pensioenen een pensioenregeling opgenomen voor de huidige- en de gewezen directeur conform hun arbeidsovereenkomsten. De hoogte van hun voorziening is berekend door een pensioenuitvoerder.

3.11 Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen. Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

4. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Transport- middelen	Inventaris	Machines en zwaar materieel	Overige materiële vaste activa	Onderhanden -werken	Totaal
<i>(in SRD)</i>							
per 1-jan-2016							
Aanschafprijs	23.169.821	5.783.370	1.927.367	20.782.957	1.287.730	29.080	52.980.325
Cumulatieve afschrijvingen	(760.111)	(3.416.881)	(1.333.975)	(6.550.200)	(1.017.072)	-	(13.078.239)
Boekwaarde	22.409.710	2.366.489	593.392	14.232.757	270.658	29.080	39.902.086
Mutaties 2016:							
Investerings	131.408	-	142.729	435.960	324.140	-	1.034.237
Des-investerings	-	(910.315)	-	-	-	-	(910.315)
Afschrijvingen	(509.673)	(948.968)	(257.466)	(2.957.303)	(176.197)	-	(4.849.607)
Afschrijvingen des- investerings	-	720.818	-	-	-	-	720.818
	(378.265)	(1.138.465)	(114.737)	(2.521.343)	147.943	-	(4.004.867)
per 31-dec-2016							
Aanschafprijs	23.301.229	4.873.055	2.070.096	21.218.917	1.611.870	29.080	53.104.247
Cumulatieve afschrijvingen	(1.269.784)	(3.645.031)	(1.591.441)	(9.507.503)	(1.193.269)	-	(17.207.028)
Boekwaarde	22.031.445	1.228.024	478.655	11.711.414	418.601	29.080	35.897.219

De toelichtingen maken integraal deel uit van deze jaarrekening

5. Voorraden

Voorraden kunnen als volgt worden weergegeven:

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Voorraad goud	120.879	337.279
Voorraad bouwmaterialen	209.550	256.542
Voorraad steenslag	4.747.689	2.511.030
	5.078.118	3.104.851

6. Vorderingen

Vorderingen kunnen als volgt worden weergegeven:

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Vordering Global Vastgoed N.V.	20.499.480	13.130.000
Afwaardering Global Vastgoed N.V.	(13.890.154)	-
Netto-vordering Global Vastgoed N.V.	6.609.326	13.130.000
Vordering op Rosebel Gold Mines N.V.	11.362.404	2.619.512
Debiteuren	3.030.036	2.459.638
Vorderingen inkomstenbelasting	3.240.436	3.240.436
Overige vorderingen	741.696	642.871
	24.983.898	22.092.457

Vordering op Rosebel Gold Mines N.V.

Deze post betreft de netto-vordering van de 6.5% royalty over het 4e kwartaal 2016 respectievelijk 2015.

Vordering Global Vastgoed N.V.

Deze post betreft een oorspronkelijke storting van USD 3.250.000 via vermogensbeheer ten behoeve van Global Vastgoed N.V.. De aflossingen hierop over het boekjaar zijn in mindering gebracht. Ultimo 2016 is een voorziening van USD 1.855.732 noodzakelijk geacht.

Vordering inkomstenbelasting

Inkomstenbelasting vordering heeft betrekking op de voorlopige aangifte inkomstenbelasting 2015 betaald in 2015.

7. Effecten

Betreft een belegging bij de Centrale Bank van Suriname in schatkistpapier. Het bedrag van het schatkistpapier heeft een nominale waarde van SRD 35.260.000, bestaande uit een schatkistpapier van SRD 20.000.000 aangegaan in maart 2016 voor 12 maanden tegen 9% per jaar en SRD 15.260.000 herbelegd in september 2016 voor 12 maanden tegen 9% per jaar.

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Looptijd 12 maanden, vervaldatum maart 2017 en 2016	20.000.000	20.000.000
Looptijd 12 maanden, vervaldatum september 2017 en 2016	15.260.000	15.260.000
	35.260.000	35.260.000

8. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden, termijndeposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden, en een pool account bij Royal Canadian Mint. De liquide middelen met uitzondering van 80% van de middelen in de pool account, staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Banken	45.226.944	11.951.234
Termijndeposito's	33.682.500	8.484.000
Kas	47.300	18.553
Royal Canadian Mint, pool account	6.240.286	38.230.225
	85.197.030	58.684.012

Termijndeposito's

Eén termijndeposito bij de Hakrinbank N.V. met een nominale waarde van USD 1,5 miljoen afgesloten in juni 2016 met een looptijd van 12 maanden. Deze termijndeposito is direct opeisbaar.

Eén termijndeposito bij de De Surinaamsche Bank N.V. met een nominale waarde van USD 3 miljoen afgesloten in juli 2016 met een looptijd van 16 maanden. Deze deposito is direct opeisbaar.

Royal Canadian Mint, pool account

Dit betreft de waarde van goud en zilver in troy ounce die N.V. Grassalco "in kind" ontvangt uit de productie van Rosebel Gold Mines N.V.. De productie van Rosebel Gold Mines N.V. bestaat uit goud, zilver en de zogeheten carbon fine. Het ruw goud wordt verstuurd naar de Royal Canadian Mint, alwaar het wordt verwerkt tot 99,99% zuiver goud. Bij het verwerkingsproces ontstaat het bijproduct zilver. Van het goud en zilver eindproduct, wordt 2% betaald door middel van een bijschrijving op de Royal Canadian Mint, pool account, conform de Delfstoffen overeenkomst.

De pool account Royal Canadian Mint per 31 december is als volgt:

	2016	2015
Goud (in troy ounce)	718.848	8.890
Prijs per troy ounce (in USD)	1.159,10	1.062,25
Goud (in USD)	833.217	9.443.402
Zilver (in troy ounce)	30	1.354
Prijs per troy ounce (in USD)	16,24	13,82
Zilver (in USD)	487	18.712,28
Totaal goud en zilver (in USD)	833.707	9.462.722
Totaal goud en zilver (in SRD)	6.240.286	38.230.225

9. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Algemene reserves	Totaal
<i>(in SRD)</i>			
Per 1 januari 2016	5.006.010	46.285.114	51.291.124
Resultaat 2016	-	37.680.519	37.680.519
Per 31 december 2016	5.006.010	83.965.633	88.971.643

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt SRD 15.000.000, verdeeld in 800.600 aandelen A van elk SRD 10 nominaal, waarvan 500.600 zijn geplaatst en volgestort en 70.000 aandelen B van elk SRD 10 nominaal, waarvan 1 (één) is geplaatst en volgestort.

10. Voorzieningen

	Pensioen			Voorziening herstel- kosten	Latente belastingen	Totaal
	Directie	Werk- nemers	Totaal			
<i>(in SRD)</i>						
Stand per 1 januari 2015	1.805.000	266.941	2.071.941	12.453.314	-	14.525.255
<i>Mutaties 2015:</i>						
- Toevoegingen ten laste van het resultaat	-	17.257	17.257	1.314.040	-	1.331.297
Stand per 1 januari 2016	1.805.000	284.198	2.089.198	13.767.354	-	15.856.552
<i>Mutaties 2016:</i>						
- Toevoegingen ten laste van het resultaat	1.801.702	653.315	2.455.017	-	-	2.455.017
- Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-	-	(7.076.845)	-	(7.076.845)
- Accretie	-	-	-	929.674	-	929.674
- Koersverschil	-	-	-	5.705.150	-	5.705.150
- Waarderingsverandering vlottende activa	-	-	-	-	12.110.869	12.110.869
Stand per 31 december 2016	3.606.702	937.513	4.544.215	13.325.333	12.110.869	29.980.417

Voorziening herstelkosten

Dit betreft de geschatte verplichting van de toekomstige kosten voor het herstellen van het mijngebied bij beëindiging van de operatie.

Het herstellen van uitgemijnde gebieden houdt in:

- Herstellen van natuurlijk vegetatie door beplanting van bomen.
- Het voor de natuurlijk doeltreffend maken van ontstane kraters, door bijvoorbeeld waterreservaten.
- Het opruimen van chemicaliën, zoals kwik die in de aardbodem terecht kunnen zijn gekomen.
- Het herstellen van de infrastructuur zodat deze begaanbaar zijn voor de directe bewoners.
- Het herstellen van de natuurlijke waterwegen.

11. Kortlopende schulden

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Overheidsroyalty's	50.010.686	81.937.816
Kredietfaciliteit bij banken	193.973	1.797.509
Crediteuren	3.860.388	2.187.245
Inkomstenbelasting	2.256.394	2.256.394
Omzetbelasting	4.804.495	-
Vooruitontvangen rente	2.316.812	1.357.844
Overige schulden	4.021.457	2.358.922
	67.464.205	91.895.730

Overheidsroyalty's

Dit betreft de 80% berekening van de toegekende royalty's. Het gaat om de bruto royalty van 2% "in kind" van de goudproductie en alle andere mineralen bij Rosebel Gold Mines N.V. Bij de verkoop van het goud (in opdracht van de vennootschap) worden de opbrengsten hiervan via de Royal Canadian Mint pool account overgemaakt naar de rekening van de Centrale Bank van Suriname, die van deze opbrengst 20% overmaakt naar de rekening van de vennootschap. De Centrale Bank van Suriname houdt op de royalty's automatisch 80% in vanwege het feit dat deze op de rekening aldaar gestort worden welke onder beheer zijn van de overheid. Op basis van een instructie van de Staat Suriname, waarbij 80% wordt ingehouden van de royalty's geldt eveneens voor de voorraden die liggen bij Royal Canadian Mint.

Inkomstenbelasting

De inkomstenbelasting betreft het verschuldigd bedrag van SRD 2.256.394 over het jaar 2012.

Omzetbelasting

Dit betreft de verschuldigde omzetbelasting voor de verkoop van steenslag over de periode 2013 t/m 2016.

Mijnbouwrechten

Per 31 december 2016 heeft N.V. Grassalco de volgende mijnbouwrechten:

Project	Locatie	Oppervlakte	Uitgegeven	Rechten	Verlopen
Pattamacca	Marowijne	1.200 ha	30/05/2013	Exploitatie	30/05/2018
Goliath	Para	200 ha	24/4/2014	Exploratie	24/04/2017
Maripaston	Para	1.375 ha	19/9/2016	Exploitatie	19/9/2021
W. J. Phedra	Para & Brokopondo	344 ha	25/3/2013	Exploitatie	25/3/2018
Erfpacht	Paramaribo	1,74 ha	6/10/1987	Behuizing	6/10/2027
Erfpacht	Paramaribo	3.176,61 m2	17/3/1993	Behuizing	17/3/2033
Brokolonko	Sipaliwini & Brokopondo	10.379 ha	4/02/2014	Exploratie	4/02/2017

12. Omzet

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Omzet - steenslag	24.797.173	14.846.974
Omzet - bouwmaterialen	180.373	609.924
Omzet - goud	7.028.676	4.956.571
Omzet - overige	7.862	1.051.251
	32.014.084	21.464.720
Verkoopkortingen	(1.278)	(80)
	32.012.806	21.464.640

13. Kostprijs omzet

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Kostprijs - steenslag	9.329.770	9.647.052
Kostprijs - bouwmaterialen	69.509	40.657
Kostprijs - goud	6.189.499	9.603.293
Kostprijs - overige	3.414	1.209.275
	15.592.192	20.500.277

14. Bedrijfskosten

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Lonen en salarissen	9.797.128	9.646.559
Sociale lasten en pensioenen	3.259.698	557.052
Afschrijvingen	4.849.607	4.867.213
Onderhoud gebouwen en terreinen	510.519	696.637
Beveiliging	1.690.466	1.162.132
Huurmachines & overige	1.931.446	1.818.808
Brandstof en smeermiddelen machines	3.469.095	2.918.135
Concessierechten	19.835	182.710
Contractors	2.435.443	140.641
RGM fee	1.869.774	1.086.904
Aanschaf kleine inventaris	505.810	551.945
Accountantskosten	235.695	480.642
Communicatie kosten	464.791	267.290
Community (CSR) kosten	142.153	393.564
Consultancykosten	1.488.516	1.080.809
Diensten derden	2.525.301	1.685.570
Donaties en sponsering	973.738	782.138
Huur bedrijfspand	70.811	256.937
Opleiding/trainingkosten	351.868	242.003
Overige bedrijfskosten	3.550.245	2.784.712
Overige huisvestingskosten	252.218	210.950
Overige personeelskosten	1.058.089	811.073
Overige transportkosten	526.263	529.855
Overige verkoop/promotiekosten	59.068	287.013
Reparatie & onderhoud machines	3.808.192	2.230.594
Reparatie en Onderhoud overige	574.525	494.481
Transport bouwmaterialen/steenslag	1.596.364	1.484.132
Leasekosten	220.018	-
Voorziening herstelkosten	(7.076.845)	1.314.040
Afwaardering Global Vastgoed N.V.	7.497.157	-
Omzetbelasting	4.804.495	-
Overige exploitatie/exploratie kosten	822.199	658.612
	54.283.683	39.623.151
Toegewezen aan productie	(17.670.884)	(20.580.727)
	36.612.799	19.042.424

14.1 Lonen en salarissen

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Brutolonen en salarissen	6.754.702	6.807.350
Vergoedingen	1.746.707	905.759
Vakantiegeld & gratificatie	1.295.719	1.933.450
	9.797.128	9.646.559

14.2 Sociale- en pensioenpremie

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Ziektekostenverzekering	680.380	493.037
Premie SOR	29.191	28.018
Pensioenpremie	95.110	35.997
Pensioenvoorziening	2.455.017	-
	3.259.698	557.052

Ultimo 2016 bedroeg het aantal werknemers bij de vennootschap 133 (2015: 124).

14.3 Afschrijvingen

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Machines en zwaar materieel	2.957.303	2.584.472
Transportmiddelen	948.968	1.202.950
Inventaris	257.466	296.028
Bedrijfsgebouwen	509.673	403.205
Overige materiële vaste activa	176.197	380.558
	4.849.607	4.867.213

15. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten kunnen als volgt worden weergegeven:

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Royalty's 100%	159.856.781	74.614.995
Afdracht 80% aan Staat Suriname	127.885.425	59.691.996
Netto (20%) royalty's	31.971.356	14.922.999
Huuropbrengsten	244.319	194.413
Opbrengst verkoop bedrijfsmiddelen	218.910	-
	32.434.585	15.117.412

16. Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten kunnen als volgt worden weergegeven:

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Rentebaten	4.657.245	3.312.542
Betalingskortingen & rekenverschillen	31.462	38.035
Koersverschillen	28.651.675	10.904.051
Waardeverandering van vlottende activa	5.323.862	(581.543)
Accretie herstelkosten	(929.674)	-
Betaalde interest	(185.582)	(112.152)
	37.548.988	13.560.933

16.1 Koersverschillen

De koerswinst van SRD 28.651.675 is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de fluctuatie van de USD t.o.v. de SRD wisselkoersen, die SRD 4,04 aan het begin van 2016 was en SRD 7,485 aan het eind van 2016.

16.2 Waardeverandering van vlottende activa

Dit betreft de waardeverandering van de ontvangen 2% royalty “in kind” welke gehouden wordt op een pool account in Canada bij Royal Canadian Mint. Deze pool account is verantwoord onder de liquide middelen en gewaardeerd tegen de actuele waarde, zoals gepubliceerd door London Bullion Market. De verwerking van de waardeverandering vindt plaats via de winst-en-verliesrekening.

17. Belastingen uit gewone bedrijfsuitoefening

De vennootschap is opgericht in Suriname. Alle activiteiten van de vennootschap worden uitgevoerd in Suriname en daardoor wordt de onderneming belast volgens de van toepassing zijnde wetten van Suriname met een wettelijk percentage van 36% ten aanzien van de inkomstenbelasting.

Inkomstenbelasting

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	49.791.388	10.600.284
Toepasselijk belastingtarief	36%	36%
Inkomstenbelasting	17.924.900	3.816.102
Inkomstenbelasting over compensable verliezen	(5.814.031)	(3.816.102)
Inkomstenbelasting na compensabele verliezen	12.110.869	-

Te betalen inkomstenbelasting

	2016	2015
<i>(in SRD)</i>		
Inkomstenbelasting na compensabele verliezen	12.110.869	-
Latente belastingen	(12.110.869)	-
Te betalen inkomstenbelasting	-	-
Te betalen inkomstenbelasting 2012	2.256.394	2.256.394
Te betalen inkomstenbelasting	2.256.394	2.256.394

18. Bezoldiging van de Raad van Commissarissen

Aan bezoldigingen voor Raad van Commissarissen is in het boekjaar ten laste van de vennootschap gekomen een bedrag van SRD 126.000 voor zowel 2016 en 2015.

19. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voorwaardelijke vordering

Conform de instructies van de Staat Suriname (zie brief van 17 mei 2018 NH133/2018), draagt N.V. Grassalco 80% van de royalty's af aan de Staat Suriname. Deze royalty's zijn ontvangen vanaf de start van de commerciële productie in 2005 van goud door Rosebel Gold Mines N.V. Deze opbrengsten werden gebruikt voor aflossing van een schuld aan de Centrale Bank van Suriname. In 2007 is deze schuld afgewikkeld. De aflossing van de schuld vond plaats gedurende de periode 10 maart 2005 – 29 oktober 2007.

Na deze periode is de afdracht van 80% aan de Staat Suriname gecontinueerd en is deze niet als resultaat opgenomen in de jaarrekening. Deze afdracht bedraagt tegen transactiekoersen SRD 723.129.564 per 31 december 2016 (SRD 595.244.139 per 31 december 2015). De Raad van Commissarissen en de Directie zijn thans in onderhandeling met de Staat Suriname omtrent de afwikkeling van de geaccumuleerde afdrachten.

Inzake de Royalty opbrengsten is er overleg gaande met Rosebel Gold Mines N.V. over de afdrachtbasis van de Royalty per kwartaal. De mogelijke extra Royalty opbrengsten die hieruit zouden kunnen voortvloeien en de daarmee rechtstreeks samenhangende posten zijn niet verantwoord in de jaarrekening. Dit overleg is per datum van het uitbrengen van de jaarrekening nog niet afgerond.

Current account

Over de openstaande fiscale positie (Current Account) van de Ontvanger der Directe Belastingen is overleg gaande met de belastingdienst inzake N.V. Grassalco en de niet actieve vennootschappen (Grasshopper Bauxite N.V., Grasshopper Gold N.V. en Grasshopper Natural Stones and Aggregates N.V.). De positie zoals opgesteld door de vennootschap en haar belastingadviseur is opgenomen in de jaarrekening.

Overige gegevens

20. Overige gegevens

20.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

20.2 Statutaire bepaling inzake winstbestemming

In de statuten is de resultaatbestemming als volgt vastgelegd:

Artikel 21 lid 1: afschrijvingen en reserveringen op de winst- en verliesrekening worden daarin zodanig opgenomen als de directie en de raad van commissarissen geraden te oordelen.

Artikel 25: de winst, blijken uit de de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening, staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Indien de vennootschap over een fiscaal jaar winst heeft behaald, zal de bestemming hiervan worden bepaald door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

In de statuten zijn er geen expliciete bepalingen inzake verlies opgenomen.

In afwachting op het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt voorgesteld het resultaat na belastingen van SRD 37.680.519 aan de algemene reserve toe te voegen.

20.3 Vaststelling jaarrekening

De vaststelling en de goedkeuring van de jaarrekeningen 2013 tot en met 2015 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders hebben per datum van de jaarrekening 2016 nog niet plaatsgevonden.

20.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die toegelicht en/of aanpassing vereisen in de jaarrekening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en Directie van
N.V. Grasshopper Aluminum Company (N.V. Grassalco)

Verklaring over de in het verslag opgenomen jaarrekening 2016

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Aandeelhouder, Raad van Commissarissen en Directie van
N.V. Grasshopper Aluminum Company

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Onze oordeelonthouding

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2016 van N.V. Grasshopper Aluminum Company te Paramaribo te controleren.

Wij geven geen oordeel over de getrouwheid van de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening van de vennootschap. Vanwege het belang van de omstandigheden beschreven in de paragraaf “De basis voor onze oordeelonthouding” zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening te kunnen baseren. De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de winst- en verliesrekening over 2016;
3. het kasstroomoverzicht over 2016 en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding

Wij zijn pas na 2016 benoemd tot accountant van de vennootschap en hebben daarom de voorraadopname aan het begin en het eind van het boekjaar niet bijgewoond. Het is niet mogelijk gebleken om op andere wijze voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen omtrent de aanwezige voorraden per 31 december 2016 en 2015. Deze voorraden zijn in de balans opgenomen voor respectievelijk SRD 5.078.118 en SRD 3.104.851. Daarnaast hebben wij geen voldoende en geschikte controle-informatie kunnen verkrijgen omtrent de volledigheid van de omzet en overige opbrengsten over 2016.

Als gevolg van de hiervoor genoemde omstandigheden hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventuele correcties nodig zouden zijn met betrekking tot de verantwoorde of niet-verantwoorde voorraden, omzet en overige opbrengsten. Hetzelfde geldt voor de gerelateerde posten van de winst- en verliesrekening.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Grasshopper Aluminum Company zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Benadrukking van aangelegenheden

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel “Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen” in de toelichting in de jaarrekening, waarin gewezen wordt op de nog bestaande onzekerheid inzake de volledigheid van de Royalty opbrengsten en het lopende overleg met de belastingdienst over de belastingpositie van de vennootschap.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening, de overige gegevens met daarin opgenomen onze controleverklaring, omvat het jaarverslag het Directieverslag.

Vanwege het belang van de omstandigheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om te overwegen of het Directieverslag al dan niet met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben opdracht gekregen het Directieverslag te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of het Directieverslag materiële afwijkingen bevat.

De Directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het Directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Directie voor de jaarrekening

De Directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

In dit kader is de Directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Directie moet gebeurtenissen en situaties waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met de door onze beroepsorganisatie uitgevaardigde controlestandaarden.

Vanwege het belang van de omstandigheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Paramaribo, 22 februari 2019

Lutchman & Co N.V.

Drs. M.R.A. Lutchman RA

